

Parlamentul României Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE

referitoare la Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Programului privind industria europeană de apărare și a unui cadru de măsuri care să asigure disponibilitatea și furnizarea la timp a produselor din domeniul apărării ("EDIP")
COM(2024) 150 final

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 2) privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/170/03.06.2024,

Senatul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1.- Senatul României constată că Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Programului privind industria europeană de apărare și a unui cadru de măsuri care să asigure disponibilitatea și furnizarea la timp a produselor din domeniul apărării ("EDIP") - COM(2024) 150 final - respectă principiul subsidiarității, dar respectă cu rezerve principiul proporționalității.

Art. 2.- Senatul României:

(1) consideră că:

a) sprijinul acordat în cadrul EDIP:

- i) va fi coerent și complementar cu inițiativele colaborative existente ale UE în domeniul politicii industriale de apărare și cu alte forme de sprijin bilateral pentru Ucraina acordat prin intermediul altor instrumente ale UE, inclusiv al Mecanismului pentru Ucraina;
- ii) va completa principalul program al UE în acest domeniu de politică, Fondul european de apărare (FEA), în special prin sprijinirea, într-o etapă ulterioară a ciclului de viață al echipamentelor de apărare, a proiectelor FEA, contribuind astfel la adoptarea pe piață în viitor a rezultatelor programului.

b) EDIP:

- i) va genera sinergii cu politica de apărare a UE și cu punerea în aplicare a Busolei strategice pentru securitate și apărare;
- ii) va completa acțiunea preexistentă a Agenției Europene de Apărare (AEA) în domeniul securității aprovizionării;
- iii) va fi pus în aplicare în deplină concordanță cu asistența militară a UE pentru Ucraina în contextul Instrumentului european pentru pace (IEP);

- iv) va completa în mod util obiectivele de redresare și reconstrucție urmărite de UE în cadrul Mecanismului pentru Ucraina, în special prin consolidarea capacității Ucrainei de a se apăra bazându-se pe o Bază industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB) rezilientă și reactivă;
 - v) va ține seama de activitățile relevante desfășurate de NATO, precum și de alți parteneri, în cazul în care acestea servesc intereselor de securitate și apărare ale Uniunii și nu împiedică nici un stat membru să participe.
- c) în convergență cu Ministerul Apărării Naționale, că:
- i) EDIP va permite lansarea unor proiecte europene de interes comun în domeniul apărării, cu un potențial sprijin financiar din partea UE. Stabilirea obiectivelor de achiziții de pe piața europeană, constituirea unui comitet european pentru programe și achiziții comune, lansarea unui mecanism european pentru vânzări de echipamente militare pot influența procesele naționale de planificare și înzestrare militară;
 - ii) EDIS și EDIP, bazate pe sinergia cu FEA, Actul privind consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA) și Regulamentul privind sprijinirea producției de muniții (ASAP), vizează stabilirea unui nou cadru de funcționare a sistemului industrial din sectorul apărării, pentru a răspunde adecvat provocărilor de securitate curente și viitoare. Acestea vor veni la pachet cu oportunități crescute pentru optimizarea înzestrării și producției industriale, dar și cu nevoi de reformă a mecanismelor naționale de generare a cererilor și ofertelor;
 - iii) prin aceste propuneri, nu se urmărește utilizarea bugetului UE pentru achiziția directă de armament pentru statele membre sau reducerea prerogativelor statelor membre în materie de securitate;

(2) subliniază:

- a) pe aceeași linie cu Ministerul Apărării Naționale, că:
 - i) interesul României este ca dezvoltarea EDTIB să se realizeze în mod echilibrat la nivelul întregii Uniuni, iar utilizarea noilor instrumente financiare ale UE, inclusiv viitorul EDIP, să permită României să susțină dezvoltarea unei industrii de apărare competitive pe termen mediu și lung;
 - ii) susține perspectiva creării unei baze industriale europene echilibrate geografic și includerea tuturor industriilor naționale în aceasta, dar pentru realizarea acestui deziderat este nevoie de investiții, de reorganizarea sectorului național și de identificarea cu celeritate a sectoarelor de producție în care ne putem integra, în principal prin intermediul IMM-urilor inovatoare;
 - iii) prin lansarea EDIP se dorește stabilirea condițiilor pentru constituirea de către statele membre a unor consorții europene de capabilități de apărare (EDCC), prin care statele membre ale UE vor achiziționa în comun capabilități de apărare care sunt dezvoltate în colaborare, urmând a beneficia de anumite stimulente, precum scutirile de TVA;
 - iv) având în vedere că viitorul EDIP va integra două instrumente operaționale ale UE (EDIRPA și ASAP), sunt importante armonizarea direcțiilor de acțiune exprimate prin EDIP și sinergia, la nivelul UE, cu alte inițiative în domeniul apărării.

(3) propune, de comun acord cu Ministerul Afacerilor Externe:

- a) includerea Republicii Moldova în cadrul EDIP, printr-un statut similar cu cel al Ucrainei, astfel încât Republica Moldova să poată participa la apelurile de ofertă dedicate, în

spiritul EDIRPA, ASAP, finanțare din linia de buget B (după semnarea unui acord cadru de cooperare). Susținerea Republicii Moldova prin instrumentarul dezvoltat la nivel UE în materie de industrie de apărare are importanță strategică în ansamblul obiectivelor UE de consolidare a apărării împreună cu statele candidate;

- b) menționarea continuității asistenței acordate de UE statelor partenere din Vecinătatea Estică;
- c) continuarea participării în EDIP a statelor terțe, parte a altor proiecte conexe europene sau cel puțin acceptarea participării, în anumite condiții, la proiecte a companiilor care au acționariat din afara UE (joint-ventures);
- d) menținerea criteriului care favorizează statele membre aflate în proximitatea amenințărilor convenționale, în cadrul criteriilor de acordare și flexibilizarea condițiilor pentru a permite achizițiile de pe piețe non-europene pentru acoperirea nevoilor operaționale, fapt care poate conduce la consolidarea Bazei tehnologice și industriale în domeniul apărării într-o manieră echilibrată geografic, la nivelul întregii Uniuni, ținând cont de noile realități și de nevoia de a răspunde necesităților de aprovizionare în timp de război;
- e) introducerea parametrului cost-eficiență, care este determinant în decizia statelor membre de a achiziționa o anumită capacitate militară;
- f) finanțarea corespunzătoare și echitabilă a EDIP, care trebuie să se facă cu evitarea afectării alocărilor direcționate deja spre politicile de interes pentru România;
- g) identificarea de noi surse de finanțare (de tipul investițiilor private, împrumuturi de la Banca Europeană de Investiții (BEI) etc.) care să permită creșterea bugetului dedicat EDIP și cu evitarea afectării alocărilor direcționate deja spre politicile de interes pentru România.

Art. 3.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar Opinia cuprinsă în prezenta hotărâre se transmite instituțiilor europene.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din ... iunie 2024, cu respectarea prevederilor art. 76 alin(2) din Constituția României, republicată.

**Președintele Senatului
Nicolae-Ionel CIUCĂ**

București, ... iunie 2024

Nr. ..

SENATUL ROMÂNIEI	
Comisia pentru Afaceri Europene	
Nr. LXIII/	170
Data	5.06.2024

XXXVU/473 / 05.06.2024

Comisia pentru Afaceri Europene

RAPORT

la

Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Programului privind industria europeană de apărare și a unui cadru de măsuri care să asigure disponibilitatea și furnizarea la timp a produselor din domeniul apărării ("EDIP")

COM (2024) 150 final

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr. 2, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea 13/2008, în vederea examinării Propunerii de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Programului privind industria europeană de apărare și a unui cadru de măsuri care să asigure disponibilitatea și furnizarea la timp a produselor din domeniul apărării ("EDIP"), COM (2024) 150 final.

Comisia a dezbătut prezenta propunere de decizie în ședința din data de 28 mai 2024, care s-a desfășurat în format hibrid, în conformitate cu articolul 137 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea examinării, au fost analizate Fișa de sinteză a Serviciului pentru afaceri europene și Notele Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Apărării Naționale și Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.

La dezbateri a participat reprezentantul Ministerului Afacerilor Externe.

Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională și-a însușit, prin avizul adoptat, elementele transmise de Ministerul Afacerilor Externe, care fac

obiectul Opiniei formulate de Comisia pentru afaceri europene. Comisia economică, industrii și servicii nu a avut obiecții pe textul propunerii de regulament.

Descrierea comunicării

Regulamentul referitor la Programul privind industria europeană de apărare (EDIP) are ca scop reconcilierea modului în care se răspunde unor situații de criză urgente cu o abordare pe termen lung, prin menținerea sprijinului UE pentru Baza industrială și tehnologică de apărare europeană (EDTIB) în cadrul financiar multianual (CFM) și prin consolidarea pregătirii industriei de apărare din UE.

EDIP va implementa o parte din Strategia privind industria europeană de apărare (EDIS), acțiunea sa fiind structurată în jurul a 3 piloni principali:

- Pilonul I: Consolidarea competitivității și a capacității de reacție a EDTIB;
- Pilonul II: Consolidarea capacității EDTIB de a asigura disponibilitatea produselor din domeniul apărării și aprovizionarea în timp util;
- Pilonul III: Contribuția la redresarea, reconstrucția și modernizarea bazei industriale și tehnologice de apărare a Ucrainei (DTIB ucraineană).

Propunerea include un buget de 1,5 miliarde EUR până la 31.12.2027, care ar trebui completat cu sume suplimentare pentru dezvoltarea DTIB ucraineană și integrarea mai strânsă a acesteia cu EDTIB și piața UE de echipamente de apărare.

Cel târziu până la 30.6.2027, Comisia ar trebui să elaboreze un raport de evaluare a programului și să îl prezinte Parlamentului European și Consiliului.

În urma examinării, membrii comisiei:

• constată că:

- temeiul juridic al prezentului act este reprezentat de:
 - ✓ articolul 173 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”) referitor la competitivitatea EDTIB;
 - ✓ articolul 114 din TFUE referitor la piața europeană a echipamentelor de apărare (EDEM);
 - ✓ articolul 212 din TFUE referitor la consolidarea DTIB ucrainene;
 - ✓ articolul 322 din TFUE referitor la dispozițiile financiare.
- prezenta propunere respectă subsidiaritatea conform Protocolul nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, art. 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană;
- prezenta propunere respectă proporționalitatea cu rezerve conform Protocolul nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, art. 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană;

• consideră că:

➤ Sprijinul acordat în cadrul EDIP:

- ✓ va fi coerent și complementar cu inițiativele colaborative existente ale UE în domeniul politicii industriale de apărare și cu alte forme de sprijin bilateral pentru Ucraina acordat prin intermediul altor instrumente ale UE, inclusiv al Mecanismului pentru Ucraina;
- ✓ va completa principalul program al UE în acest domeniu de politică, Fondul european de apărare (FEA), în special prin sprijinirea, într-o etapă ulterioară a ciclului de viață al echipamentelor de apărare, a proiectelor FEA, contribuind astfel la adoptarea pe piață în viitor a rezultatelor programului;

➤ EDIP:

- ✓ va genera sinergii cu politica de apărare a UE și cu punerea în aplicare a Busolei strategice pentru securitate și apărare;
- ✓ va completa acțiunea preexistentă a Agenției Europene de Apărare (AEA) în domeniul securității aprovizionării;
- ✓ va fi pus în aplicare în deplină concordanță cu asistența militară a UE pentru Ucraina în contextul Instrumentului european pentru pace (IEP);
- ✓ va completa în mod util obiectivele de redresare și reconstrucție urmărite de UE în cadrul Mecanismului pentru Ucraina, în special prin consolidarea capacității Ucrainei de a se apăra bazându-se pe o DTIB rezilientă și reactivă;
- ✓ va ține seama de activitățile relevante desfășurate de NATO, precum și de alți parteneri, în cazul în care acestea servesc intereselor de securitate și apărare ale Uniunii și nu împiedică nici un stat membru să participe;

➤ în convergență cu Ministerul Apărării Naționale, că:

- ✓ EDIP va permite lansarea unor proiecte europene de interes comun în domeniul apărării, cu un potențial sprijin financiar din partea UE. Stabilirea obiectivelor de achiziții de pe piața europeană, constituirea unui comitet european pentru programe și achiziții comune, lansarea unui mecanism european pentru vânzări de echipamente militare pot influența procesele naționale de planificare și înzestrare militară.
- ✓ EDIS și EDIP, bazate pe sinergia cu FEA, Actul privind consolidarea industriei europene de apărare prin achiziții publice în comun (EDIRPA) și Regulamentul privind sprijinirea producției de muniții (ASAP), vizează stabilirea unui nou cadru de funcționare a sistemului industrial din sectorul apărării, pentru a răspunde adecvat provocărilor

de securitate curente și viitoare. Acestea vor veni la pachet cu oportunități crescute pentru optimizarea înzestrării și producției industriale, dar și cu nevoi de reformă a mecanismelor naționale de generare a cererilor și ofertelor.

- ✓ prin aceste propuneri, nu se urmărește utilizarea bugetului UE pentru achiziția directă de armament pentru statele membre sau reducerea prerogativelor statelor membre în materie de securitate;

• **subliniază:**

➤ pe aceeași linie cu Ministerul Apărării Naționale, că:

- ✓ interesul României este ca dezvoltarea EDTIB să se realizeze în mod echilibrat la nivelul întregii Uniuni, iar utilizarea noilor instrumente financiare ale UE, inclusiv viitorul EDIP, să permită României să susțină dezvoltarea unei industrii de apărare competitive pe termen mediu și lung;
- ✓ susținem perspectiva creării unei baze industriale europene echilibrate geografic și includerea tuturor industriilor naționale în aceasta, dar pentru realizarea acestui deziderat este nevoie de investiții, de reorganizarea sectorului național și de identificarea cu celeritate a sectoarelor de producție în care ne putem integra, în principal prin intermediul IMM-urilor inovatoare;
- ✓ prin lansarea EDIP se dorește stabilirea condițiilor pentru constituirea de către statele membre a unor consorții europene de capacități de apărare (EDCC), prin care statele membre ale UE vor achiziționa în comun capacități de apărare care sunt dezvoltate în colaborare, urmând a beneficia de anumite stimulente, precum scutirile de TVA;
- ✓ având în vedere că viitorul EDIP va integra două instrumente operaționale ale UE (EDIRPA și ASAP), sunt importante armonizarea direcțiilor de acțiune exprimate prin EDIP și sinergia, la nivelul UE, cu alte inițiative în domeniul apărării;

• **propune, de comun acord cu Ministerul Afacerilor Externe:**

- **inclusiunea Republicii Moldova în cadrul EDIP, printr-un statut similar cu cel al Ucrainei**, astfel încât Republica Moldova să poată participa la apelurile de ofertă dedicate, în spiritul EDIRPA, ASAP, finanțare din linia de buget B (după semnarea unui acord cadru de cooperare). Susținerea Republicii Moldova prin instrumentarul dezvoltat la nivel UE în materie de industrie de apărare are importanță strategică în

ansamblul obiectivelor UE de consolidare a apărării împreună cu statele candidate.

- menționarea continuității asistenței acordate de UE statelor partenere din Vecinătatea Estică;
- continuarea participării în EDIP a statelor terțe, parte a altor proiecte conexe europene sau cel puțin acceptarea participării, în anumite condiții, la proiecte a companiilor care au acționariat din afara UE (joint-ventures);
- menținerea criteriului care favorizează statele membre aflate în proximitatea amenințărilor convenționale, în cadrul criteriilor de acordare și flexibilizarea condițiilor pentru a permite achizițiile de pe piețe non-europene pentru acoperirea nevoilor operaționale, fapt care poate conduce la consolidarea Bazei tehnologice și industriale în domeniul apărării într-o manieră echilibrată geografic, la nivelul întregii Uniuni, ținând cont de noile realități și de nevoia de a răspunde necesităților de aprovizionare în timp de război;
- introducerea parametrului cost-eficiență, care este determinant în decizia statelor membre de a achiziționa o anumită capacitate militară;
- finanțarea corespunzătoare și echitabilă a EDIP, care trebuie să se facă cu evitarea afectării alocărilor direcționate deja spre politicile de interes pentru România;
- identificarea de noi surse de finanțare (de tipul investițiilor private, împrumuturi BEI etc.) care să permită creșterea bugetului dedicat EDIP și cu evitarea afectării alocărilor direcționate deja spre politicile de interes pentru România.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți, formularea unei **Opinii la COM (2024) 150 final**.

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului spre dezbateră și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentei Opinii, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

